

Plan Burgerschapsonderwijs 2025- 2026

*De Nieuwe Haven
basisschool en
kindcentrum*

Telefoon Hoofdgebouw:
010- 4854392
Nassauhaven 433
3071 JJ

Telefoon loc. IKC:
010-4852615
Nassauhaven 180
3071 JK

Telefoon loc. Noordereiland:
010- 4123274
Prins Hendriklaan 22
3071 LE

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	
Een woord vooraf.....	
1. De school	
1.1 Basisschool/ kindcentrum De Nieuwe Haven	
1.2 Van het bestuur.....	
1.3 context/ situering van de school.....	
1.4 identiteit.....	
2. Waar de school voor staat	
2.1 Visies	
2.2 Omgangsvormen op school.....	
2.3 Veiligheid en gezondheid	
3. De inhoudelijke inrichting burgerschapsonderwijsorganisatie van het onderwijs	
3.1 Aspecten van burgerschapsonderwijs	
3.2 Burgerschap en sociaal emotionele ontwikkeling.....	
4. Burgerschapsonderwijs onderwijskundig	
4.1 Doelgericht burgerschapsonderwijs.....	
4.2 Samenhangend burgerschapsonderwijs	
4.3 Burgerschap en herkenbaarheid	
4.4 Burgerschap en meetbaarheid	
5. De school als oefenplaats	
5.1 De maatschappij in het klein.....	

6. Bijlagen

6.1 bijlage 1: Kerndoelen en aanbod	
6.2 bijlage 2: Methoden	
6.3 bijlage 3: Monitoring	

EEN WOORD VOORAF

WAAROM EEN PLAN BURGERSCHAPSONDERWIJS?

Burgerschapsonderwijs is een vorm van onderwijs die leerlingen voorbereidt op hun rol als burger in de democratische rechtsstaat. Het gaat om het leren van kennis, vaardigheden, houdingen, reflecties en gedragingen die nodig zijn om te kunnen omgaan met verschillen en conflicten en om democratisch en maatschappelijk verantwoord te kunnen handelen. Burgerschapsonderwijs is een wettelijke taak van scholen.

1.DE SCHOOL

1.1 BASISSCHOOL/ KINDCENTRUM DE NIEUWE HAVEN

De Nieuwe Haven is een basisschool en kindcentrum. De onderwijsafdeling (school) valt onder PCBO (Stichting voor Protestant- Christelijk Basisonderwijs te Rotterdam-Zuid). Deze stichting heeft ten doel het stichten en in stand houden van protestants-christelijke scholen voor het basisonderwijs in Rotterdam, op welke scholen onderwijs wordt gegeven op basis van de grondslag van de stichting. Per week wordt er ongeveer 1,5 uur lesgegeven in godsdienstige, levensbeschouwelijke vorming en burgerschap. Ook in de leertijduitbreiding zijn activiteiten gericht op burgerschap.

1.2 VAN HET PCBO- BESTUUR

Voorwoord door het bestuur.

Op al onze scholen werken we aan burgerschapsvorming. We onderwijzen onze leerlingen over verdraagzaamheid, gelijkwaardigheid en discriminatie. Vanuit onze christelijke traditie staan we stil bij overeenkomsten en verschillen, bij solidariteit. We benaderen elkaar met respect en we zijn zorgzaam. Kortom: we dragen bij aan de vorming van onze leerlingen tot wereldburgers.

Visie

Op onze scholen geven wij onderwijs vanuit een protestants-christelijke traditie. Binnen de grootstedelijke Rotterdamse werkelijkheid geven we op eigentijdse wijze vorm aan onze identiteit. Dat zie je terug in de manier waarin we met elkaar omgaan, zoals beschreven in de democratische basiswaarden: wij gedragen ons gastvrij, zorgzaam en behulpzaam. Ook geven wij aandacht aan alle wereldgodsdiensten. Een wereldstad als Rotterdam verdient immers wereldburgers. Wij zien onze PCBO-scholen als een stabiele kracht in de dynamische omgeving van Rotterdam. Een oefenplaats waar alle leerlingen in veiligheid hun talenten kunnen ontwikkelen. Bij ons zijn alle leerlingen, ouders en medewerkers welkom die de visie van onze scholen respecteren. Vanuit onze protestants-christelijke grondslag besteden we aandacht aan christelijke vieringen en vertellen inspirerende

Bijbelverhalen. We leren leerlingen ook over andere godsdiensten en culturen, omdat we het belangrijk vinden dat leerlingen belangstelling hebben voor elkaars achtergrond. Daarnaast nodigen we al onze medewerkers uit vanuit nieuwsgierigheid naar elkaar en elkaars achtergrond te kijken. Al deze elementen vormen de basis van ons burgerschapsonderwijs.

Identiteit en burgerschap.

Onze protestant-christelijke wortels krijgen op iedere school een eigen gestalte. Onze scholen gaan altijd uit van hun eigen populatie (ouders en) kinderen. Die vormen het uitgangspunt van al het onderwijs dat we verzorgen. Wij willen als christelijk geïnspireerd onderwijs een bijdrage leveren aan het vreedzaam samenleven van mensen met meer dan honderd verschillende levensbeschouwelijke en culturele achtergronden in Rotterdam, waarbij we onderlinge verbinding bevorderen.

Hartelijke groet,

Bestuur PCBO.

1.3 CONTEXT/ SITUERING VAN DE SCHOOL

De Nieuwe Haven heeft 3 locaties. Aan de Nassauhaven 433 en 180 en op het Noordereiland. De Nieuwe Haven is gelegen in de wijk Feijenoord (deelgemeente Feijenoord). De wijk heeft een multicultureel karakter en zo ook onze schoolpopulatie. De wijk wordt gekenmerkt door gemiddeld lagere sociale indexcijfers. De Nieuwe Haven ligt in een focuswijk en maakt deel uit van de Children' s Zone. Door extra inzet op onderwijs, welzijn en wonen wordt gewerkt aan kansengelijkheid voor iedereen. Onze schoolweging is 37,8.

Onze leerling- en ouderpopulatie kenmerkt zich door superdiversiteit. Veel culturen die samen leven en invloed hebben op elkaar. Dat vraagt iets van onze schoolcultuur en democratische waarden. Een meerderheid van de ouders heeft een migratie-achtergrond. Een aanzienlijk deel is laag opgeleid. Veel gezinnen hebben moeite om financieel rond te komen. Het overgrote deel van de schoolbevolking is Islamitisch en leeft volgens de leer van de koran met de daarbij behorende normen en waarden. Op sommige vlakken schuren de basiswaarden. Wij hebben hier oog voor (in woord en daad) en respecteren de ander. Als school geven we aandacht aan en lessen in: acceptatie van diversiteit en verschillen, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheidsbesef, discriminatie en gelijkwaardigheid, vrijheid van meningsuiting en autonomie. Onze acties m.b.t. burgerschap zijn zowel onder school tijd als na schooltijd. Zowel vakoverstijgend, vakgebonden, in groepsverband en/ of individueel en i.s.w.m. stakeholders en de wijk.

1.4 identiteit

Identiteit

De Nieuwe Haven (afdeling onderwijs), heeft een protestant christelijke identiteit. Dat betekent dat er gewerkt, gedacht en gehandeld wordt vanuit Bijbelse grondbeginselen. Identiteit is onlosmakelijk verbonden met burgerschap. Binnen onze christelijke identiteit is er ruimte, begrip en respect voor andere religies en

levensovertuigingen. Ook daar wordt tijd en aandacht aan besteed. In de klassen wordt gewerkt met de methode 'Trefwoord' voor geestelijke stromingen. We behandelen iedereen zoals we zelf graag behandeld willen worden.

Burgerschap kan een deel van iemands identiteit vormen. Identiteit beïnvloedt hoe mensen burgerschap beleven (bijv. iemand met een migratieachtergrond kan zich verbonden voelen met meerdere culturen).

In een diverse samenleving kan burgerschapsvorming helpen om een gedeeld gevoel van verbondenheid te creëren, terwijl ruimte blijft voor individuele identiteiten.

Onze school is van mening dat burgerschap en identiteit beide essentieel zijn voor een goed functionerende samenleving. Een inclusieve benadering, waarin verschillen worden gerespecteerd maar gemeenschappelijke waarden worden gedeeld, kan bijdragen aan sociale cohesie.

2. WAAR DE SCHOOL VOOR STAAT

2.1.

Visie van de ouders en de leerkrachten

Algemene school-/ onderwijsvisie: Op De Nieuwe Haven zullen de kinderen door een eerlijke en open communicatie, in vertrouwen en relatie met elkaar, met plezier hun talenten op verschillende niveaus optimaal ontwikkelen. Onze school biedt hiervoor een gestructureerde rustige sfeer in een veilige schoolomgeving. Onze leerlingen zullen zich in samenwerking met anderen ontplooien en zich vaardigheden eigen maken die hen in staat stellen gefundeerde keuzes te maken; optimale kansen te benutten die leiden tot geluk en voorspoed in hun toekomst.

Missie: De leerkrachten op De Nieuwe Haven laten de leerlingen in een veilige omgeving hun persoonlijke krachten en talenten ontdekken en ontwikkelen. Iedereen behandelt elkaar hoe hij/ zij zelf behandeld wil worden. De Nieuwe Haven is een gids die gelijke kansen biedt tot het behalen van maximale cognitieve, creatieve en sportieve resultaten. Onze school begeleidt de leerlingen in alle facetten op hun weg naar de toekomst.

Motto: De Nieuwe Havensamen voor een kansrijke toekomst!

Onze uitgangspunten staan verder als volgt omschreven:

Wij zorgen ervoor dat alle leerlingen van De Nieuwe Haven hun hele leven lang kunnen terugvallen op de basis die in hun basisschooltijd gelegd is. Zij hebben zelfvertrouwen, weten waar hun mogelijk- en onmogelijkheden liggen, zijn daar content mee, zijn breed ontwikkeld en spreken goed Nederlands. Zij kunnen goed keuzes maken en goed voor zichzelf zorgen, tonen doorzettingsvermogen, en denken aan en zorgen voor hun omgeving. Onze leerlingen zijn betrouwbaar en respectvol naar anderen.

2.2 VISIE OP BURGERSCHAP

Op De Nieuwe Haven leren we de leerlingen zich voor te bereiden op actieve deelname aan de democratische multiculturele samenleving. Onze school staat in Rotterdam in de wijk Feijenoord. Wij zijn ons ervan bewust dat de invulling van ons burgerschapsonderwijs aan moet sluiten bij onze populatie. Hierbij spelen zowel de formele lessen als de dagelijkse schoolcultuur een belangrijke rol. Medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie. Burgerschapsonderwijs in samenhang met onze schoolcultuur draagt bij aan een samenleving waarin jongeren zich verantwoordelijk, kritisch en betrokken voelen. Het gaat niet alleen om kennis, maar ook om houding en gedrag in de dagelijkse praktijk.

Dit wordt vormgegeven door;

- Lessen over burgerschap (in vakken zoals sociaal emotioneel leren, maatschappijleer, geschiedenis, levensbeschouwing, kennis van de wereld).
- Democratische structuren (leerlingenparticipatie, gezamenlijke regels opstellen (school& klas) autoriteiten/ stemmen.
- Samenwerking met externe partijen (You Talent, SV GIO, gemeente, wijkclubs, buurtinitiatieven).
- Voorbeeldfunctie van leraren en schoolleiding (respectvolle omgang, transfer naar omgeving).

2.3 VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid (sociale en fysieke) en gezondheid zijn belangrijke aspecten in relatie tot burgerschap. (VGB).

Veiligheid

- Focus op persoonlijke en sociale veiligheid.
- Onderwerpen zoals cyberveiligheid, agressiepreventie en school-/arbeidsveiligheid.
- Een veilige leer-en werkomgeving
- Belang van wetten en regels.

Gezondheid

- Bevordering van fysieke en mentale gezondheid.
- Onderwerpen zoals gezonde voeding, beweging, stressmanagement en verslavingspreventie.
- Bewustwording van gezondheidsrisico's (bijv. roken, alcohol).
- Gezonde leefstijlkeuzes

Burgerschap

- Voorbereiding op actieve deelname aan de maatschappij.
- Onderwerpen zoals democratie, discriminatie, mensenrechten en duurzaamheid.

- Stimuleren van sociale verantwoordelijkheid en kritisch denken.

3. DE INHOUD VAN ONS BURGERSCHAPSONDERWIJS

3.1 ASPECTEN VAN BURGERSCHAPSONDERWIJS

Binnen ons burgerschapsonderwijs wordt inhoud gegeven aan de volgende doelen:

1. Democratisch handelen

- Leerlingen leren meedenken, debatteren en samen beslissingen nemen (bijv. via een leerlingenraad).
- Respect voor verschillende meningen en democratische waarden (vrijheid, gelijkheid, rechtstaat).
- Respectvolle omgang met elkaar en de omgeving.
- Kunnen omgaan met conflicten, regels & afspraken

2. Maatschappelijke vraagstukken en betrokkenheid

- Verbinding met de lokale gemeenschap (projecten, vrijwilligerswerk).
- Kennis van maatschappelijke thema's (duurzaamheid, discriminatie, mensenrechten).

3. Sociale veiligheid & inclusie

- Een cultuur waarin iedereen zich gehoord en gewaardeerd voelt.
- Aandacht voor diversiteit (cultureel, religieus, gender).

4. Kritisch denken & mediawijsheid

- Leren omgaan met desinformatie en polarisatie.
- Stimuleren van zelfreflectie en ethisch bewustzijn.

Concreet betekent dat:

Werken aan de democratische basiswaarden die gestoeld zijn op de basiswaarden

Vrijheid, Gelijkwaardigheid en Solidariteit

1. We geloven in vrijheid van meningsuiting (V)
2. Eenieder mag autonoom zijn (V)
3. We zien de ander als gelijkwaardig aan onszelf (G)
4. We wijzen discriminatie af (G)
5. We hebben begrip voor de ander (S)
6. We zijn verdraagzaam naar de ander (S)
7. We wijzen onverdraagzaamheid af (S)

8. We verwachten verantwoordelijkheidsbesef van eenieder (S)

Werken aan maatschappelijke competenties

1. Democratisch handelen
2. Maatschappelijk handelen
3. Omgaan met conflicten
4. Omgaan met verschillen

3.2 BURGERSCHAP EN SOCIAAL- EMOTIONELE ONTWIKKELING

De school verzorgt lessen voor sociaal-emotionele ontwikkeling m.b.v. KWINK, Gouden en Zilveren Weken en i.s.m. stakeholders.

Burgerschap en sociaal-emotionele ontwikkeling zijn twee belangrijke pijlers in het onderwijs en de opvoeding van kinderen en jongeren. Ze dragen bij aan hun persoonlijke groei en hun rol in de samenleving. Het versterkt elkaar. Een sterke sociaal-emotionele ontwikkeling vormt de basis voor goed burgerschap: wie zichzelf en anderen begrijpt, kan beter meedoen in de maatschappij. Kortom: een combinatie van burgerschap en SEO helpt jongeren om evenwichtige, betrokken en veerkrachtige individuen te worden.

SOCIALE INTEGRATIE EN BURGERSCHAP

De lessen sociale competentie zoals hierboven vermeld, worden aangevuld met lessen uit Trefwoord (methode voor geestelijke stromingen). Ook heeft de school schoolregels en zijn er per klas samen met de leerlingen klassenregels opgesteld waaraan iedereen zich dient te houden.

Schoolregels zijn:

- We komen elke dag op tijd
- We zijn beleefd tegen de medewerkers
- We zijn aardig voor elkaar
- We dragen zorg voor onze omgeving (houden de boel netjes)
- We lopen (indien aan de orde) rechts op de trappen
- We zijn stil op de gangen (onder lestijd)
- Behandel een ander zo je zelf behandeld wil worden
- Iedereen is neutraal gekleed (geen kenmerken en/ of hoofddeksels)

De medewerker ouderbetrokkenheid ondersteunt deze processen middels (thema) bijeenkomsten en cursussen voor ouders in de ouderkamer. Ook stakeholders (LTU) kennen deze regels en leven dit na.

4. BURGERSCHAP ONDERWIJSKUNDIG

4.1 BURGERSCHAP DOELGERICHT

Hieronder treft u onze doelen. Tevens staan de doelen ook vermeld in de methoden en de SLO kerndoelen. Hier wordt effectief en doelgericht aan gewerkt.

Met ons burgerschapsonderwijs bereiden we onze leerlingen voor op hun rol als burger in de democratische rechtsstaat. Hiervoor leren ze kennis, vaardigheden, houdingen, reflecties en gedragingen die nodig zijn om te kunnen omgaan met verschillen en conflicten en om democratisch en maatschappelijk verantwoord te kunnen handelen. Burgerschap is onze wettelijke taak.

We verdelen de doelen voor de leerlingen hieronder in. Deze doelen zijn ook te herkennen in de inhoud van onze lessen:

Kennis

- kennen de basisprincipes van democratie, zoals stemrecht, grondrechten en de rol van de overheid.
- weten wat culturele diversiteit inhoudt en kunnen voorbeelden geven van verschillende tradities en leefwijzen.
- begrijpen wat regels en wetten zijn en waarom ze belangrijk zijn in een samenleving.
- kennen de betekenis van belangrijke nationale en internationale feestdagen en herdenkingen.
- weten wat duurzaamheid inhoudt en hoe het invloed heeft op mens en milieu.

Houding

- tonen respect voor anderen, ongeacht afkomst, geloof, uiterlijk of mening.
- staan open voor andere perspectieven en durven hun eigen mening te geven.
- voelen zich verantwoordelijk voor hun eigen gedrag binnen de groep of samenleving.
- zijn bereid om conflicten op een vreedzame manier op te lossen.
- tonen betrokkenheid bij hun omgeving, zoals school, buurt of natuur.

Vaardigheden

- kunnen samenwerken met anderen, ook als ze van elkaar verschillen.
- kunnen hun mening verwoorden en onderbouwen in een gesprek of discussie.
- kunnen luisteren naar anderen en vragen stellen om beter te begrijpen.
- kunnen actief deelnemen aan groepsbesluiten, zoals het maken van klassenregels.

- kunnen kritisch nadenken over maatschappelijke onderwerpen en informatiebronnen.

4.2 SAMENHANGEND BURGERSCHAPSONDERWIJS

De doorgaande lijn is wordt gerealiseerd in het cyclisch aanbieden van Gouden en Zilveren Weken geïntegreerd met SMW en met de doorgaande lijn van de in de bijlage genoemde methoden. Burgerschapsonderwijs komt apart meer ook vakoverstijgend/ geïntegreerd aan de orde bij vakken als geschiedenis, maatschappijleer, verkeer, religie, wereldoriëntatie, sociaal emotioneel leren, samenwerking met stakeholders e.d.

4.3 BURGERSCHAP EN HERKENBAARHEID

De genoemde vakken en processen staan vast op het rooster en staan in de dagplanningen. Naast de lessen wordt dagelijks het jeugdjournaal gekeken en worden maatschappelijk actuele onderwerpen aan de orde gesteld en besproken. Het onderhouden van een goede schoolcultuur moet leiden tot het veilige schoolklimaat en voelbare prettige sfeer waarbinnen dit allemaal mogelijk is. Allerlei onderwerpen kunnen daarom aan de orde worden gesteld en worden besproken. Regels en afspraken zijn zichtbaar in de klas/ school en vormen een referentiekader van waaruit de veiligheid gewaarborgd is. Boeken en verhalen met actuele onderwerpen maken deel uit van het proces burgerschapsvorming. (b.v. slavernij, misstanden, ziekte en rouw, gevoelens, oorlog en vrede, duurzaamheid en klimaat en vervolgonderwijs enz.). Onze leerlingen zijn netjes, empathisch en beleefd in de omgang met elkaar, de leraren, hun ouders en andere burgers. Leraren en andere betrokkenen bij school leven dit voor.

We zullen ons herkennen in de resultaten van de monitoring burgerschap.

4.4 Burgerschap en meetbaarheid

De resultaten van ons burgerschapsonderwijs zullen merkbaar en meetbaar zijn middels de meetinstrumenten MSV Vensters, het Rovict/ Esis Burgerschap meetinstrument, IEP Hart en Handen en KWINK. De resultaten van de metingen geven inzicht in welke acties ondernomen gaan worden d.m.v. planmatig: verbeteren, sturen en verantwoorden zowel op individueel -, groeps- en schoolniveau.

De school toetst formatief in de Gouden en Zilveren Weken, i.s.w.m. de aanbieders LeerTijdUitbreiding. Deze formatieve toetsing bestaat uit gesprekken, observaties, ervaringen van kinderen, ouders en leerkrachten en het uitwisselen van informatie door de stakeholders. (gedrag in lessen, bij uitstapjes en de Time-out). Het naleven van school- en klassenregels komt hier duidelijk naar voren evenals de sociale competenties van onze leerlingen.

De uitkomsten van de toetsingen worden geduid (studiedagen, IB-gesprekken, BV/WV). De interventies van de school worden zo nodig aangepast om de doelen te bereiken. (PDCA-cyclus).

Leerkrachten zijn tevreden met het burgerschapsonderwijs als er een duidelijke doorgaande lijn is; kinderen bekend zijn met de onderwerpen en een goede kennisbasis hebben. Pas dan landen aanwijzingen en discussies in een goede voedingsbodem.

4.5 EXTRA BUITENSCHOOLSE ACTIVITEITEN

Vakantiescholen, sporttoernooien, wijkactiviteiten vinden plaats buiten school. Onze leerlingen krijgen via school de bagage om, als goed toekomstig burger met voldoende sociale competenties, op een fijne constructieve manier te kunnen deelnemen. Kinderen kunnen verbinding aangaan met hun omgeving.

5. DE SCHOOL ALS OEFENPLAATS

5.1.

De basisschool is de maatschappij in het klein.

We zorgen op school voor een omgeving waarin ieder kind en iedere medewerker zich veilig voelt en zichzelf kan zijn. Een omgeving die een voorbeeld is van de samenleving en kinderen de ruimte geeft voor hun persoonlijke ontwikkeling. Waarin we op een goede manier met elkaar omgaan. We streven naar een democratische samenleving, die niemand uitsluit. We omarmen diversiteit, tolerantie en beschouwen het leven samen en individueel, om onze horizon te verbreden.

Op school en in de klas kunnen kinderen oefenen hoe met elkaar om te gaan, ervaringen op te doen in b.v. het leren omgaan met conflicten en het geven van je eigen mening. Ook werken de kinderen aan hun eigen persoonlijke ontwikkeling en het ontdekken van betekenissen van gebeurtenissen en situaties.

Kortom: Binnen de school als oefenplaats is er de mogelijkheid samen te leven met elkaar met gewenste normen en waarden, met diversiteit en tolerantie, met ieders persoonlijke ontwikkeling centraal, maar zeker ook hoe je omgaat met een ander.

6. BIJLAGEN

6.1 KERNDOELEN EN AANBOD

Het lesaanbod burgerschap o.b.v. kerndoelen betreft de domeinen:

- A. Schoolcultuur (kerndoel1)
- B. Samenleving en democratie t.w.: diversiteit, democratische waarden, maatschappelijke betrokkenheid, democratische betrokkenheid. (kerndoel 2, 3, 4, 5)
- C. Maatschappelijke vraagstukken.(kerndoel 6)

De volgende basiswaarden komen cyclisch aan bod in alle groepen:

- 1 vrijheid van meningsuiting
 - zeggen wat je vindt, zelf bepalen wat je wel/niet leuk/mooi etc vindt
 - grenzen aangeven ('hou je mond', 'stop')
 - zelf kiezen en aangeven wat je nodig hebt

- 2 gelijkwaardigheid
 - we zijn allemaal verschillend, maar even waardevol
 - jongens en meisjes
 - vergelijken... 'ik kan het beter', 'makkie'

- 3 begrip voor anderen
 - respect voor de cultuur, afkomst, geloofsovertuiging etc van een ander
 - begrip hebben voor de mening, wensen en gevoelens van een ander
 - accepteren dat een ander iets anders wil/leuk vindt
 - je verplaatsen in een ander (en wat je zelf niet leuk vindt, doe dat ook niet bij een ander)
 - wat doe je als iemand anders verdrietig, boos, bang, trots etc is
 - gevoelens mogen er zijn

- 4 verdraagzaamheid

- accepteren van de mening / ideeën van een ander
 - niemand buiten sluiten
 - samen spelen, samen delen (niet alleen met je beste vriendje)
- 5 autonomie
- growth mindset stimuleren
 - ieder maakt zijn eigen groei/ontwikkeling door, ieder maakt zijn eigen fouten
 - trots zijn, een eigen mening hebben
 - jezelf mogen zijn
 - vertrouwen in anderen
 -
- 6 verantwoordelijkheidsbesef
- begrijpen wat je eigen gedrag doet met een ander
 - consequenties van eigen gedrag overzien
 - respectvol zijn, actief meedoen met activiteiten, taken afmaken, opruimen, netjes omgaan met materialen, zorgen voor elkaar en de omgeving
- 7 het afwijzen van onverdraagzaamheid
- het opnemen voor een ander
 - het corrigeren van een ander als hij of zij niet goed omgaat met anderen of andere dingen (pesten, niet netjes met spullen omgaan)
- 8 discriminatie
- negatief praten of doen
 - gender, uiterlijk, kleding, afkomst, taal
 - ook de invloed van de leefomgeving is hierbij belangrijk

De Nieuwe Haven voldoet aan de concept kerndoelen voor burgerschap t.w.:

Kerndoelen: 34, 35, 36, 37, 38, 39,47, 53.

De specificering hiervan is te vinden op: www.SLO.nl

6.2 METHODEN EN INTERVENTIES/ ACTIVITEITEN

Kwink

Kwink Burgerschap

Gouden Weken

Zilveren Weken

Trefwoord

Kanjertraining

Rots en Water

SMW 4 dagen

Jeugdjournaal

Lezen geëngageerde boeken en kinderkrant 010

Geschiedenis (indien van toepassing)

ICT: digitale geletterdheid en mediawijsheid

LTU: "Lekker in je vel" You Talent (stakeholder)

LTU: "zelfredzaamheid" sv GIO (stakeholder)

Politie-lessen: (stakeholder)

Zorg voor de wijk/ omgeving: rommel opruimen

Duurzaamheid-lessen: bijdragen aan een duurzame toekomst door milieuvriendelijke keuzes te maken.

Integratie in de wijk (ontmoetingen/ gesprekken/ activiteiten tussen jong en oud)

Help/ animeer ouderen: leerlingen, leerkrachten en ouders doen op school en op locatie allerlei activiteiten m.b.t. Kerst, Pasen, eten, zingen, dansen enz.

Culturen(feest) met alle betrokkenen (cultureel responsief)

Filosofische gesprekken met als doel: kinderen leren van elkaar en beseffen dat er meerdere meningen bestaat.

Staalwerk (Leerschool Rotterdam Zuid) thematisch werken met focus op kennis, (soc. emotionele) woordenschat en inzet van (thuis)taal.

6.3 MONITORING

De MSV zal geanalyseerd worden en tijdens de BV/WV verder inhoud krijgen.

Het Rovict/ Esis Burgerschap meetinstrument zal worden afgenomen.

Zo nodig zal er met IB samen een plan van aanpak gemaakt worden.

De ouder- en kindgesprekken met de leerkrachten.

Per 2 jaar de tevredenheidsmeting.

De Nieuwe Haven Nassauhaven 433 3071 JJ, Nassauhaven 180 3071 JK, Pr. Hendriklaan 22 3071 LE Rotterdam